

dle § 294 ex. ř. či podle § 296 ex. ř. (§ 54 třetí odstavec ex. ř.). Návrh na zabavení práv povinné strany ze životní pojistky proti poddlužnici nevyhovuje jmenovitě zřetelem k § 147 zákona ze dne 23. prosince 1917, čís. 501 ř. zák. o pojišťovací smlouvě předpisu § 54 ex. ř. Podle § 294 čtvrtý odstavec ex. ř. poddlužník může platební záповěď napadnouti rekusem, proto mu stěžovatelka neprávem upírá toto jeho oprávnění.

Čís. 8237.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n.).

Otázka, zda nájemní poměr podléhá ochraně nájemců, jest otázkou hmotněprávní a nelze, dospěje-li soud k názoru, že jest tomu tak, žalobu pro nepřipustnost pořadu práva odmítnouti, nýbrž jest ji rozsudkem zamítnouti.

Za podmínek § 31 čís. 5 zák. nepodléhají ochraně nájemců ani tovární objekty.

(Rozh. ze dne 23. srpna 1928, R I 569/28.)

Proti vyklizovacímu příkazu namítl žalovaný, že byt podléhá ochraně nájemců. Soud první stolice námitce vyhověl a žalobu zamítl. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, v řízení pokračoval a ve věci rozhodl. Důvody: První soudce zjistil, že se nájemní smlouva mezi stranami týkala továrního objektu jako celku a nikoli jen bytu aspoň čtyřpokojevého (nikoli více než čtyřpokojevý). První soudce ve svém usnesení sice nezjišťuje, avšak z provedených důkazů vychází na jevo, že smlouva nájemní má tento předmět: vlastní budovu čp. 20 a nádvorní budovu. V nádvorní budově je v přízemí místnost, dříve užívaná jako byt pro domovníka, a kromě toho dvě další místnosti a v podkroví jedna světnice. Ve vlastní budově čp. 20 jsou v přízemí kuchyň a pokoj (zařízený byt) a kromě toho další tři místnosti (kancelář, provozovna a skladiště), v prvním poschodí kuchyň se spíží neb koupelnou, tři pokoje a další dvě místnosti, celkem dvě kuchyně a devět jiných místností, z nichž místní ohledání označuje čtyři jako pokoje. Soud první stolice neuvádí, krom jednoho pokoje v prvním poschodí, jehož se používá za pisárnu, k čemu se užívá dalších dvou pokojů v prvním poschodí. Ze smlouvy nájemní z roku 1923 zjišťuje první soudce, že pronajata byla tovární budova, a že z doslovu smlouvy je patrné, že nešlo o pronájem bytu, nýbrž celého továrního objektu, kde by žalovaná strana svou živnost provozovala. Není prý tudíž předmětem smlouvy byt (čtyřpokojevý), takže se žalobce neprávem dovolává ustanovení § 31 čís. 4 zák. ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n. (§ 31 čís. 5 dřív. zák.), které se vztahuje pouze na byty. Stížnost vytýká napadenému usnesení nesprávné ocenění provedených důkazů a nesprávné posouzení právní. Jde o otázku, zda se ustanovení § 31 čís. 4 (v době podání žaloby § 31 čís. 5) týká jen výslovně bytů a to bytů,

jež jako byty byly pronajaty, či zda toto ustanovení obsahuje všeobecné ustanovení, týkající se rozsáhlého objektu nájemního. Pro prvý náhled zdálo by se svědčeti, že použito bylo slov »obytných místností« a že vylučují se z těchto obytných místností kuchyně a obytné místnosti pro služebné. Naproti tomu ustanovuje zákon v § 30, že se ustanovení o bytech v tomto zákonu vztahuje i na jakékoli jiné místnosti, které jsou předmětem smlouvy nájemní. Z ustanovení § 31 čís. 4 zák. jest zřejmo, že z ochrany zákona vyloučeny byly větší byty, že se ochrana zákona a jeho ustanovení v § 1 a násl. vztahují na byty t. zv. malé. S tohoto hlediska sluší posuzovati i nájem jiných objektů, jež neslouží výhradně účelům bytovým a jež podle § 7 cit. zák. pronajímají se k provozování živností. Sleduje-li zákon účel, chrániti jen malého nájemníka, neměl zajisté v úmyslu chrániti nájem velkých továrních objektů, jež by při přísném výkladu § 31 čís. 4 zák. požívaly ochrany nájemníků bez ohledu na jejich rozsáhlost. Také ze srovnání ustanovení čís. 4 a 6 § 31 vyplývá, že zákon měl na mysli rozsáhlost předmětu nájemního, neboť v čís. 6 pamatuje na byty, jichž se jako bytů neužívá, nevsunuv takovéto ustanovení též do předpisu čís. 4. Z toho jde, že objekty, odpovídající svou rozsáhlostí předpisu § 31 čís. 4 zák., nepodléhají tomuto zákonu a že mohou smlouvy, ujednané po 1. květnu 1924, býti vypověděny, i když tu není důvodů § 1 pokud se týče § 3 zák. Smlouva mezi stranami ujednaná byla 12. června 1924. Otázka, zda smlouva ujednaná byla již dříve, nedošla v prvé stolici řešení. Bude tudíž na prvním soudci, by zjistil také další podmínku ustanovení § 31 čís. 4 zák.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Nejprve budiž zdůrazněno, že otázka přípustnosti pořadu práva, jak již rekursní soud správně podotkl na konci svého usnesení, byla řešena prvním soudem podle § 261 c. ř. s. neprávem, neboť otázka, zda podléhá nájemní poměr zákonu o ochraně nájemníků, jest otázkou hmotněprávní. Podléhá-li nájemní poměr zákonu, jest výpověď neodůvodněna a bude žalobu zamítnouti. Jinak nebylo vývody dovolacího rekursu vyvráceno správné, věci i zákonu vyhovující odůvodnění napadeného usnesení. Výpověď dána byla dne 13. ledna 1928, musí proto její platnost a účinnost posuzována býti podle zákona ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n., neboť zákon ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n. nabyl podle § 37 účinnosti teprve dnem 1. dubna 1928, kdežto předchozí zákon pozbyl podle § 33 zákona čís. 48/25 sb. z. a n. účinnosti dnem 31. března 1928. Právem tedy rekursní soud použil ustanovení § 31 čís. 5 zákona čís. 48/1925 sb. z. a n., třebaže, dbav shodného doslovu v rozhodující části, citoval také ustanovení § 31 čís. 4 zákona čís. 44/28 sb. z. a n. Rozhoduje, jaký nájemní předmět byl zasažen danou výpovědí. Rozhoduje tedy zjištění, že pronajata byla tovární budova jako celek k účelu provozování živnosti žalovanou firmou, což bylo hlavním účelem, a zejména, že nešlo o pronájem obytných místností jako takových a jako

hlavního účelu. Rekursní soud správně vystihl zákonodárcův úmysl chrániti při postupném odbourávání ochrany nájemníků malého nájemníka, a správně uznal, že se ochrany zákona nedostává nájmům takových to-
várních objektů, jako je objekt, o který jde v této rozepři.

Čís. 8238.

Zákon ze dne 6. června 1887, čís. 72 ř. zák.

Předpisu § 1 zákona podléhá i účetní poddůstojník. Přijal-li stát svými vojenskými úřady peníze na částečnou úhradu škody, lze to uplatniti v žalobě podle § 2 zák. námitkou proti náhradnímu nálezu. Nejde tu o námitku započtení.

(Rozh. ze dne 23. srpna 1928, Rv I 1628/27.)

Žalobce byl rozsudkem ze dne 22. listopadu 1920 odsouzen pro zločin podvodu, který spáchal tím, že v době od 1. ledna 1920 do konce 1920 jako účetní poddůstojník traťového velitelství lstivým předstíráním většího stavu mužstva, než ve skutečnosti bylo, tím, že vojíny k náhradním tělesům předané jako dovolence ve stavu vedl a jich žold a stravné si присвоjil, způsobil škodu. Náhradním nálezem intendance zemského vojenského velitelství bylo žalobci předepsáno k náhradě 52.379 Kč. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce proti československému státu zrušení náhradního nálezu. **O b a n i ž š í s o u d y** žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d vyhověl dovolání žalobce potud, že zrušil náhradní nález ohledně 10.771 Kč 58 h, jinak napadený rozsudek potvrdil.

D ů v o d y:

Míni-li žalobce, že služební předpisy, jež stanoví zodpovědnost za schodek, ukládaly zodpovědnost tuto dříve toliko veliteli oddílu a důstojníkům, kteří byli členy správní a pokladní komise, nikoli však členu mužstva, jenž důstojníkem nebyl, a že teprv v nové úpravě služební knihou H 1 z roku 1921 zavedeno s platností od 1. března 1922 nové ustanovení, že náhrada škody má býti předepsána v první řadě pachateli jako ručiteli přímému a veliteli oddílu jako ručiteli vedlejšímu, toto ustanovení však že se na něho nemůže vztahovati, any činy, za něž se mu zodpovědnost ukládá, jsou z doby před platností tohoto ustanovení, t. j. z doby od ledna do května 1920 a ustanovení tomuto nebyla přiznána zpětná platnost, je tato právní námitka planá, protože nejsou rozhodny v první řadě služební předpisy, jež zákon pouze provádějí, nýbrž zákon sám, zákon ze dne 6. června 1887, čís. 72 ř. zák., jenž ve svém § 1 čelí proti každé »osobě« ve služebním svazku stálého vojska, námořnictva válečného nebo zemské obrany a ukládá jí zodpovědnost za škodu z porušení služební povinnosti, jehož se dopustila, podléhá tedy tomuto předpisu a tudíž celému náhradnímu řízení také žalobce, jenž podle vojenských spisů byl v rozhodné době účetním poddůstojníkem. Mimo to